

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagós)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

L'EXERCIT NACIONAL

Llegim als diaris:

"El cap de la Reichswehr alemanya ha decidit que, com que les collites estan molt endarrerides, les tropes de la segona divisió, en comptes de fer maniobres, vagin a ajudar els pagesos en els treballs de la recol·lecció."

Heus ací de què en diem nosaltres un exèrcit nacional.

En temps del Kaiser això no hauria estat possible.

Guillem—i tant que va guillar quan va veure el perill! — havia fet de l'exèr-

cit germànic una guàrdia personal seva, un instrument del seu deliri de grandeses, de les seves ambicions folles.

I com que no era més que això, unsustentàcul de l'imperi, els altres exèrcits, que eren servidors de la pàtria, el van derrotar.

Gràcies a la República, Alemanya, ara, té un exèrcit seu i no dels que l'opri-meixen.

Aquest exèrcit, que ajuda els pagesos en llurs tasques agrícoles, que va a la ve-remà i a batre el blat, és més admirable que el de Moltke, que el que va guanyar la guerra del setanta.

Perquè passa la glòria de la sang; però, la glòria del treball i de la producció resta, és immortal.

T. S. F.

--Canvia la clavilla i posa el Radi Barcelona que fa millor pograma

La dolarització d'Amèrica

La dolarització de l'Amèrica no ianqui, és un fet.

No totes les nacions llatines de l'Ultratlàntic són colònies polítiques de White House; però, no n'hi ha ni una, que no sigui feu financer i dependència econòmica de Wall Street.

No fa gaire que els periòdics de Nova York publicaven notícies, que són una prova flagrant de ço que diem.

De flors d'aquestes, de no gaire grata sentor, en les gasetes nordamericanes se'n poden collir a grapats.

Un trust capitalista neoiorquí encapçalat per la signatura Seligman, ha llançat al mercat 8.000.000 de dòlars en títols d'un emprèstit que demana la república de Costa Rica. L'operació s'ha fet al 95 per 100 i a l'interès gens mòdic de 7'40 per 100 anual.

Un altre sindicat bancari, l'"Equitable Trust Company", fa negociacions per a posar en circulació paper d'un altre préstec de quinze milions de dòlars, que del capital nordamericà sollicita la república de Bolívia. Aquest grup financer és el mateix que en 1922 va subscriure 28.000.000 de títols bolivians al 8 per 100. Finalment, la "Guaranty Trust Company" està liquidant una operació financiera de vint-i-dos milions de dòlars, que anys enrera feu amb la república dominicana.

De deutes i trampes d'aquestes no hi ha Estat al Centre i al Sur del Nou Continent que no n'estigui ple.

Governos d'aventurers famolencs, de generals i doctors improvisats, de "parvenus" sense consciència i sense escrúpul manlleven diners als usurers de Wall Street.

Donen en garantia mines, ferrocarrils, duanes, un poble, una província, l'Estat mateix.

El desgavell de la Hisenda d'aquests països aviat no permet pagar el cupó amb el producte de les contribucions directes i indirectes i s'ha d'apehar a noves emissions de Deute.

Manca patriotisme, cadascú tira per casa, els béns del comú no són de ningú i no es fa esperar el crac.

I el crac és la intervenció financiera i política amb totes les conseqüències: desembarc de la infanteria de marina ianqui al port principal del poble víctima de la rapacitat dels banquers; ocupació de posicions estratègiques, administració de les duanes i dels impostos i control militar per part del creditor inexorable,

nomenament d'un supervisor o intendent, però d'una virtual o efectiva de la independència; en fi, la "debacle".

Per aquest camí de dissort els dies de l'existència de l'Amèrica hispànica estan comptats. El monstre de l'imperialisme s'ha engolit ja quatre o cinc repúbliques ultramarines i s'empassarà les que resten.

Per amansir-s'ho més bé, a les Universitats ianquis estudien el castellà. Alguns "mecs" d'això se n'envaneixen. No veuen que l'Oncle Sam els vol donar garrot amb llur pròpia corda.

Angel Samblancat

LES NOVELLES DE LA VIDA

El bon cor d'uns infants

A Sarrià—ja veuen que aquesta setmana no els hi parlem de Londres, París, Nova York...—hi ha una fàbrica de talons de goma.

En aquesta fàbrica de talons de goma hi treballen dos nens. D'aquests nens ni l'amo ni els altres treballadors en tenen res a dir.

Però aquests nens han robat, aquests nens són lladres. La bona gent, la gent honrada—la gent honrada que té diners—, la gent religiosa, tindrà per aquests nens un gest de condemna i una mirada d'odi.

Aquests nens, malgrat la seva innocència, malgrat els seus pocs anys, seran ja, per a segons qui, uns terribles enemics de la societat.

Però, què han robat aquests nens? Uns quants talons de goma. Aquests talons de goma els venien després als cirabotes.

Ara cal escatir una qüestió importantíssima. Aquesta: per què han robat aquests nens?

Aquests nens han robat per una cosa horrible i espantosa: per la fam que patien els altres. Els altres, en aquest cas tristíssim, eren el pare—sense feina des de fa cinc mesos—, la mare, i tres germanes menors de deu anys.

Aquests nens han comès el delictes de robar, per a què els seus germans no es morissin de fam.

Acció vituperable la de robar? Sí, indubtablement.

Però acció heroica i nobilíssima la d'aquests infants, acció que ha de commoure profundament a tots els homes de bona voluntat.

Aquests nens tenen el do que fa superior als homes sobre les bèsties: el do de la bondat. Han robat per bondat, per a què els seus germans i els seus pares no es morissin de fam!

Què diuen vostès?... Que els pares no havien de permetre que els fills robessin?... No, certament: no ho havien de permetre. Però la misèria és tan trista i tan negra! I és tan fàcil condemnar la misèria quan es va tip i s'està a cobert de les necessitats!

Així ho devia comprendre l'amo de la fàbrica on treballaven aquests nens—al qual felicitem pel seu gest digníssim i cordial—em perdonar-los.

Nosaltres — que abominem i condemnem el delictes—davant d'aquest cas no sentim cap mena d'indignació. Al contrari: una gran compassió, una gran pietat.

Perquè els inductors no han estat els pares: ha estat la societat.

En una ciutat com Barcelona, plena de palaus i de gent rica, és un crim que hi hagi algú que es mori de fam.

I d'aquest crim se n'ha d'acusar a la societat, al luxe i al diner—moltes vegades mal adreçat—que han fet de Barcelona una ciutat burgesa i sense cor! (1).

(1) Si aquests nens necessiten ajuda; poden dirigir-se al carrer de Barcelona, número 5, baixos, Sarrià, i se'ls afavorirà amb el que es pugui.

El millor homenatge

L'ha rebut, en vida, l'escriptora Conxa Espina. A Santander, on crec que és nada, s'ha inaugurat el seu monument. A la cerimònia hi han assistit els fills de la bona senyora, les autoritats i fins el rei d'Espanya. La senyora Espina, però, no va assistir-hi. Sens dubte per la por de rebre una impressió massa forta. Ha fet bé. Nosaltres tampoc hi assistiríem a la cerimònia, si ens fessin un monument, encara que fos de marbre.

Tindriem, també, la por de l'Espina. Això dels monuments és una cosa per als difunts, tret dels de la Setmana Santa, que es fan més aviat per als vius.

Apart que ara, però, la corrent sigui de fer els monuments en vida dels homenatjables.

S'ha acabat allò del xeflí, dels pergamins, dels visques i de les creus, i després, "si l'he vist no m'acuerdo".

Ara, amb els monuments, els homenatges tindran un fonament més ferm, encara que sigui d'argila. Si els que vinguin després troben que no n'hi havia per a tant, que els enderroquin i els facin nous. Al cap i a la fi, no és gaire difícil aixecar un monument a una terra on n'hi han tants i tan dolents.

Però, això sí, res d'aixecar-los als morts. Als vius; als vius encara que no valguin tant com els morts.

Lluix molt més i fa lluir, i encara que l'homenatjat no assisteixi a la cerimònia, no deixarà d'ésser el millor homenatge que se li pugui fer, malgrat que sembli la seva mateixa tomba o l'avis de què s'hi atança.

Lluís Ramírez Carulla.

PROFECIAS SAGITARI

Quan s'hagin collit els raïms i estigui llesta la verema i ja les festes majors es puguin donar per llestes; quan acabat l'estiu s'entornin a casa seva aquells que a fora se'n van només a fer-s'hi la llesta i diuen que els hi ha anat bé, que porten salut per vendre; quan els millors caçadors en el bo de les caceres matin conills a grapats i les llebres a dotzenes i a centenars les perdus i guatlles igual que sempre; quan veiem que pels cantons s'hi posen les castanyeres amb aquell fogó tronat que és cosa d'un segle enrera, i l'olor de socarrim

que tot el veïnat empesta; quan veieu de matinet sortir de casa amb cistelles i amb un aire misteriós sens dir: "Eixa boca és meval", els boletaires discrets, aquells que saben on jeuen els rovellons delicats, els rossinyols i llanegues; quan posin els confiters les safates primerenques de panellets exquisits, que són una prometença, en els seus aparadors, només per fer-nos denteta; quan aitals senyals del temps advertireu que es succeeixen sense el més petit destorb a tota la nostra terra, del Pirineu a l'Estret, de Badajoz a València; penseu: —Ha arribat el temps aquell que tothom espera dels successos colosals i de les sanes sorpreses, de la pau dels esperits i de les lleis més severes; els jorns mai prou alabats en els quals noble i serena, actuarà allí a Madrid la treballada Assemblea; l'Assemblea Nacional que serà tota noveta, sense un vici dels antics, sense el més petit defecte, sense cap caragol fluix; que anirà com una seda i ens delectarà timent com una gramola elèctrica de les que toquen tan sols plaques de les més selectes.

Flok

Els crits de la Rambla

Parlem avui de la Rambla. No per a dir l'esventrada que està; no per a glossar els idíl·lis de les modistes i els dependents de comerç ni tampoc per a fer l'elogi de les floristes. No per a esmentar el pas de tortuga dels tramvies, ni, encara, per a anomenar a tal o qual artista o escriptor.

Parlem de la Rambla, a les set del vespre dels dies feiners, des de Canaletes al Pla de l'Os. No us hi heu fixat mai en tota aquella corrua de joves, vells, dones i noies que, a l'ensens de córrer, criden amb tota la força de llurs pulmons?

A les vostres oïdes ressonen diferents veus que us anuncien: "La Noche", "El Liberal", "El Noticiero", etc. Els oi ja quan vénen; no teniu temps per a girar-vos, que us passen desenfrenats pel vostre costat.

Clar que per tots els carrers hi han venedors que corren i criden. Però a la Rambla, a l'hora que tan concorreguda està, prenen més interès; els crits dirien que són més forts, i les passes més llargues. Admira la destresa amb què les traspassen; l'activitat amb despatxar els diaris en cridar-los algú, posant-se a córrer tot seguit per a arribar al destí més aviat que llur company.

Els crits aquells són com l'anunci de la nit que comença. Encara no amb tanta força, segueixen tota la nit. Ara ja no corren. Són timent com sentinelles guardadors d'alguna fortalesa, posats sempre al mateix lloc.

Per això, si algun diumenge l'atzar ens mena fins aquella via, sembla com si ens hi manqués alguna cosa. De gent, no. Potser encara n'hi ha més. Però aquesta, no crida... Passeja religiosament Rambla amunt i Rambla avall, vestida de festa!

Manquen els venedors; els que anuncien les interessants (?) notícies de la present època: la llista de la loteria, la cursa de braus, la victòria d'un boxador a Amèrica, o la ressenya del partit de futbol.

Manca tota la corrua de joves, vells, dones i noies, els quals l'animen i l'alegren, cridant amb tota la força de llurs pulmons

Leocadi Navarro

Confessions

Tothom coneixia la ganyoneria del senyor Miró i Picó, mallorquí. Era el que se'n diu un avar.

Un dia digué a un seu bon amic: —Et vaig a fer una confessió: jo sóc jueu. —Una confessió en val una altra: jo sóc geperut.

A Itàlia, diverses elevades personalitats, han dirigit al rei Víctor Manuel una Memòria concernent a l'agreuement de l'actual situació econòmica.

El rei ha contestat que ell, com que és un monarca constitucional, no hi pot fer res.

Tanmateix, com és que aquests atrevits han gosat fer quedar malament a Mussolini!

Al Ferrol, una senyora molt elegant, baixa d'un automòbil davant d'una església i, atansant-se a una de les dones que allí demanaven almoïna, li deixà un paquet a la falda.

Després, sense dir paraula, tornà a pujar al cotxe, i aquest desaparegué a tota velocitat.

Quan la captaire desembolicà el paquet, es trobà que hi havia un nou nat.

No volem fer cap comentari al gest d'aquesta dama luxosa i fulletinesca com una heroïna de Carolina Invernizio. El cor i els diners sembla, molt sovint, que siguin incompatibles.

No ens estranyaria, en canvi, que la captaire adoptés l'infant, el nodris, l'eduqués i el fes un home.

La vida sol tenir fulletins així.

Quantes Hurdas hi haurà a Espanya?

Ara se n'han descobert unes altres.

Al poble de Valdepuerto, com les Hurdas mateixes, sembla que encara hi manquen tots els elements de civilització. La gent viu en estat semisalvatge. La raça hi ha degenereat grotescament. Es diu, però, que la seva situació serà aviat millorada. Això no ho dubtem.

Però es diu, també, que la "Unió Resinera", per a la qual treballen la majoria dels habitants d'aquell poble, té cooperarà amb la seva ajuda. Això no ho creiem tant. Deu ésser una empresa ben egoïsta. Com, sinó, hauria deixat viure tan miserablement fins ara els seus treballadors?

A Sevilla tres operaris de la fàbrica del gas han mort asfixiats en fer un reconeixement a una boca de registre.

Qui és el responsable d'aquestes víctimes? Els gasos, naturalment, els gasos!

En una llibreria.

Un senyor entra i compra una dotzena de llibres catalans. Parla castellà d'una manera correcta, sense deixar cap mena de dubtes de què n'és.

El llibreter, encisat (no de què parli castellà, precisament, sinó de què comprí llibres) li va oferint les darreres novetats: llibres de Puig i Ferrer, de Josep Pla, de Lluís Capdevila... A cada oferiment el senyor respon amb un magnífic:

—"Ya lo tengo, ya lo tengo."

Aquell senyor castellà, doncs, segueix d'aprop la nostra producció literària. Deducció? Que els nostres llibres, com en els millors temps de Russinyol i Angel Guimerà, tornen a interessar per ells mateixos, per llurs idees, sense xovinisme, ni esnobismes malaltissos.

A la Conferència de la "Unió Parlamentària Internacional", en estudiar la qüestió de la codificació del dret internacional, el delegat romanès, senyor Polla, ha dit que el dret internacional contemporani només pot concebre el dret de pau.

Això és anomenar les coses pel seu nom.

La Premsa de París comenta vivament l'incident Rakowski. Alguns diaris, diguem de centre, demanen l'expulsió de Rakowski de l'ambaixada de París. Els d'extrema dreta, parlen d'una ruptura diplomàtica entre França i els Soviets.

Heu saci un fragment del document signat per Rakowski, que ha mogut tot aquest aldarull:

Quant a la qüestió internacional, proposem, entre altres coses: Destrucció de tots els Estats burgesos que combatin la Unió dels Soviets. Tot proletari honorat d'un país capitalista ha de treballar activament a favor de la destrucció del seu Govern.

Rakowski és, doncs, també, dels que els agrada parlar clar.

Una història d'estafes i lladres i "serenos"

Suposem que aquesta història no els interessarà el més mínim. A nosaltres, tampoc. Però no tenim res més per a contar. És a dir: si que tenim res més. Però la mama no vol que ho diguem.

La cosa ha passat a Suïssa i així la contem els periòdics:

Fa un quant temps, una dona alta i grossa, lluint moltes joies a les mans i al pit, a més de la creu de la Legió d'Honor, es presentà a casa de M. Granvillers, que té una agència de transaccions immobiliàries al carrer de Lamartine, d'aquesta ciutat, i li digué:

—Sóc extremadament rica. A París posseeixo grans immobles al carrer de Dollet i al bulevard Malakoff tinc un taller esplèndid en el qual em dedico a l'escultura.

Tinc comptes corrents en diversos Bancs per valor de 9.000.000 de francs, i, malgrat això, sóc desgraciada, perquè la meua família, veient la meua generositat, i tement que m'arruïn, m'ha declarat pròdiga i no em dona tot el diner que jo necessito.

Desitjo interessar-me en un negoci indus-

trial o comercial, tenint com gerent a una alta persona, a fi de què els beneficis realitzats no siguin intervinguts pels meus parents.

L'iprego, doncs, que em cerqui un negoci, del qual jo el nomenaré gerent tan bon punt haguem constituït la Societat Anònima per a explotar-lo.

M. Granvillers comença a cercar, i als pocs dies proposà a l'estranya senyora un negoci de venda de cafè cru i torrat que ella acceptà, després d'un llarg estudi de les seves possibilitats comercials.

Acte seguit la senyora entregà un xec per valor de 61.000 francs, el qual havia d'ésser cobrat el 16 del passat agost.

Mentrestant, dita senyora aconseguí "pecar" uns quants milers de francs a Granvillers, i altres quantitats a un amic d'aquest, nomenat Carles Thomas, que és també agent de negocis.

El xec estava signat per Margarida Lemy. El 16 d'agost M. Granvillers presentà el xec per a cobrar-lo, i al Banc li digueren que no coneixien la tal senyora.

Un xic preocupat, anà en cerca de la senyora Lemy, i aquesta li digué que, sens dubte, es tractava d'una equivocació, i que li donaria un altre xec per a un altre Banc; però com que els dies passaven i el xec no venia, M. Granvillers—es veu que és un home viu!—comprengué que havia estat víctima d'una estafa i presentà una denúncia contra la senyora.

La falsa senyora fou detinguda i portada a presència del jutge d'instrucció M. Fighiera, i aquest, en veure-la, digué obrint molt els ulls: —Tu ets, Joana Barthélemy!

Es tractava, efectivament, d'una estafadora que, des de l'any 1890 viu a l'esquena de la gent d'una manera esplèndida.

Menéndez Pallarés

Als seixanta anys ha mort l'honorable polític i advocat N'Emili Menéndez Pallarés. Federal de cor, havia estat un dels més fermes defensors de la bandera republicana. Feia vint-i-cinc anys que s'havia retirat de la política i es dedicava completament, ara, a l'advocacia.

Era un advocat excel·lent. Havia estat diputat a Corts per València.

D. E. P.

PROHIBICIONS

Està vist: els Estats Units fan tot el que poden per a perdre les simpaties dels homes d'esquerra. Cada dia el seu prestigi baixa davant del món civilitzat. A ells tant se'ls en dona, ja ho sabem. Tenen un orgull i un amor propi de nous rics. Després d'aixecar l'estàtua més gran del món a la llibertat, l'han substituïda. No cal que ens entremetiguem a demostrar la nostra afirmació. El seu darrer gest prohibint la venda d'una novella social d'Upton Sinclair, i fins encarcerant el llibreter que la venia, és prou definitiu per a què calgui afegir res.

Però ja veurem com acabarà tot això. Aquestes coses no es fan impunement. Tard o d'hora es paguen. Les idees, quan són ablamades per un ideal humà, no s'apaguen, no s'anul·len amb una simple prohibició. Una vegada creades, fan la seva via. Si troben el camí lliure, si poden expandir-se per les pàgines del paper imprès, fan el seu curs normal. Poc a poc s'infiltra als cervells dels homes i acaben per formar estats de consciència col·lectiva, que impulsen a transformar la societat i a millorar-la. En canvi, davant de la restricció, es concentren. El que perden en extensió, ho guanyen en intensitat. I, de vegades, exploten com les bombes.

Una revolució no és altra cosa que l'explosió d'una idea continguda durant molt de temps.

Marçal

El mestre Lamotte de Grignon, director de la Banda Municipal de Barcelona, que acaba d'arribar de l'estranger, on ha donat una sèrie de concerts amb èxit sorollós. La Banda Municipal i el seu mestre tornen a casa satisfets i plens de llorer

Un invent piramidal i que cal aprofitar!

Tant i tant apreta la calor aquests dies que és cosa de començar a tómer per la nostra salut. Almenys aital cosa ens fa preveure l'haver d'aguantar a la dreta la ploma, damunt la qual el cap, en l'ensopiment, s'abaixa i branda d'aquí i d'allà amb greu perill dels nostres fanalets.

Oh, i el pitjor és que si això no s'esmena i Déu ens dona vida per arribar-hi, bé prou la "dinyarem" els barcelonins un estiu d'aquests!

—Aquest estiu fa més calor que l'altre!— diu tothom.

I sempre... Bé; ja sé que també hi ha qui crida que això ho diem per vici tots els anys en ésser al temps d'ara; però, tanmateix, que consti que aquest any la ballem de valent i d'aital mena de manera que hom arriba a capficar-s'hi, mal que no vulgui.

L'altre dia vaig topar-me amb cert amic del qual, val a dir-ho, cerco el mitjà de fer-me fonedís tot just l'albiro, sigui de lluy o a la vora. No és pas que li degui cap diner, sabeu?, però el subjecte en qüestió té unes pensades que a un l'espanten i li fan veure estrelles tot i ésser al bell migdia.

Aquesta vegada, però, em va ben agafar. Cor fort, amic!

Que si això, que si allò... Varem parlar de varies coses sense importància. Tot anava com una seda. Ja començava a asserenar-me un xic, jo, i somniava amb el comiat, quan vaig tenir el mal acudit de dir-li:

—I quina calor que fa, eh?

Ai, ja me'l vaig veure damunt

—Que si fa calor, dieu?—esclatà—. Com pot dir-se semblant cosa amb aquesta "frescura"? Si això és horrible! Si no es pot viure! Si estem a... a... no recordo, però tant se val! Si això és indecent, si no és digne de Barcelona, home!...

Jo.—Sí... sí... teniu raó.

I ell, prenent-me pel seu compte

—I pensar que tot podria arranjar-se tan bé! Pensar que Barcelona podria ésser un Paradís, i tots nosaltres...

—...uns àngels! (Ai, mareta meva!)

—No, senyor; i tots nosaltres felïços! Felïços, sí, ja que tot i restant a Barcelona, no tindriem perquè envejar aquells que se'n van a estiu a Sant Sebastià o bé a Caldetes...

Ah, si a mi m'escoltessin!—I de sobte:—Miri, jo he inventat un aparell per mitjà del qual tot això que li he dit ara pot ésser una realitat.

litat. O sinó, vegi: tot consisteix en aprofitar la Plaça de Catalunya per a instal·lar-hi uns grans ventalls, els quals, movent-se molt apressadament per mitjà de cert motoratge de la meua invenció, engendriem tal ventut i frescor que d'ells bé prou podrien fins gaudir-se'n els habitants del Clot i de Sant Gervasi... Eh? Què li sembla?

No recordo pas molt clar el que el meu amic va dir-me després... Me'n resta solament un bullit d'explicacions i detalls tècnics que em veuria grossa feina per a posar en ordre.

Ara que, ben mirat, ben mirat, veritat que no sembla aquest invent tan poca-solta com això?

I quina sort, cavallers, de trobar un lloc on poder instal·lar-lo com cal!

No podria el nostre digne Ajuntament acollir-lo degudament? Segurament que no essent això per a ell, qui tant vetlla pel benestar dels barcelonins, cap cosa de l'altre món, l'estiu que ve, de no haver-hi entrebancs, ja podriem gaudir tots de les formidables avantatges d'aquesta invenció.

A més, acollint semblants idees i portant-les a cap es fa hom immortal. Ja sabem, ja, que a casa tots som un xic massa modestos, però... una certa celebritat, tanmateix...

J. Aymá Mayol

"Mai enrera"

S'ha posat a la venda el Butlletí del "Club Excursionista de Gràcia", que porta el valent títol de "Mai enrera". És un butlletí excel·lent, model de butlletins, i que palesa la cultura d'aquest club excursionista.

Aquest número és, si és possible, millor que els altres. Mireu, sinó el sumari:

"Treball perseverant". — "Excursió a Gràcia", per Ramon Nonat Comas. — "Figures graciencques". — "El recitador Baldomer Carreras", per Eudald Canivell. — "El fondista del carrer Major", per Marius Català. — "Les targes de les escales de Gràcia", per P. Duart i Bonafont. — "La Virreina de Gràcia", per Francesc Carreras i Candi. — "El precursor de l'Excursionisme: Parcerisa", per Eudald Canivell. — "La premsa graciencca", per Manuel Valldeperas. — "Espigolant", per J. B. Paradedell. — Crònica, Biblioteca, Noves, Programa i Gravats.

Els gravats, magnífics i abundants, acaben de donar un excel·lent to a aquest bell Butlletí.

En Josep López

El passat dia 4 morí a Barcelona En Josep López, germà de l'editor de La Campana de Gràcia. Morí després d'haver sofert una penosa operació, que no donà el resultat desitjat, a la clínica del doctor Serrallach.

En Josep López era un home actiu, treballador, dotat d'una gran voluntat i simpatia. A Barcelona era estimat com mereixia de tothom.

La mort l'ha sorprès, sinó en plena joventut, quan encara podia esperar-se molt de la seva voluntat i intel·ligència.

Descansi en pau el malaurat Josep López i rebí la seva família el nostre més sincer condol.

La Banda Municipal de Barcelona ha fet una excursió artística per França, Alemanya i Suïssa. Ha assolit un èxit sense precedents; s'ho mereix. La nostra Banda Municipal és de les millors del món.

Ha tornat ja, i hom li tributarà un homenatge que serà digne corolarí a l'èxit internacional obtingut.

Lamotte de Grignon és un trumfo.

L'Ajuntament col·locarà 90 bancs per a seure al Passeig del Triomf. Està molt bé la idea de col·locar bancs allà on ja n'hi ha, i no preocupar-se de posar-ne als llocs que n'estan mancats.

A Madrid ha estat trobada una captaire que portava molts diners.

Resulta ésser d'una coneguda i rica família burgesa.

Res, una burgesa sincera, una burgesa que no s'amaga de presentar-se com una miserable.

L'esventrament de carrers va donant els resultats que, segurament, volen que tinguin els que els esventren.

Si el pas és impossible, són molt fàcils les desgràcies.

N'hi han hagut ja moltes: caigudes, ensopagades, etc., i àdhuc els automòbils caiguts a forats.

Fa pocs dies, el senyor Ramon Montel va ésser una nova víctima; el seu estat és greu.

En altres llocs, aquesta ignomínia no es toleraria. I si es tolerés, desapareixeria a la primera desgràcia.

Aquí, no. Aquí, com més desgràcies, més carers s'obren i més impossible es fa el pas i més perills i obstacles s'hi posen. Som així, a casa nostra!

S'han fet públiques les noves tarifes per als abonats a telèfon. Serà més barat, és cert. Però temem que aquí hi hagi gat amagat. Ens estranya tant que una empresa potent rebaixi preus, quan aquesta empresa té el monopoli i fa les coses de la manera més arbitrària possible!

El poble de Valquemada (Espanya), feia divuit anys que no tenia escola. Ara, s'ha acordat crear-ne hi; qui sap quan s'inaugurarà! Any 1927 (segle XX).

Aquell ximple de Charles Nicolas, el campió de resistència de ball, està ballant a Madrid. Ballarà un mínim de quatre centes hores seguides. Quatre centes hores!!!

Després de la prova a Barcelona, Nicolas ha ballat, amb breus descansos, seguidament: Sabadell, Girona, Mataró, Sant Feliu de Guixols, Tortosa... No s'ha estat ni vuit dies sense ballar. Ara va a ballar quatre centes hores seguides. Una ximpleria més enorme, ja no es concebeix. I hom ho tolera!

Està bé de salut. Però un dels metges que l'ha reconegut ha manifestat que acabarà per tornar-se boig.

Ni davant d'aquest dictamen, hom ho prohibeix!

Però, volem dir que l'home (?) que fa aquestes coses és que no és boig ja?

A Santander, un vell adquirir un nínxol per a ell. Arranjada la compra, anà al nínxol, s'hi ficà a dins i intentà suïcidar-se.

Es tracta, simplement, d'un humorista.

A Ronda s'ha descobert una mesquita àrab. Sembla que es tracta de cosa bona, anterior a l'Alhambra de Granada.

Es una prova més de la gran civilització mora.

Mistinguet havia de treballar al "Nuevo" de Barcelona, en la revista "Charivari". Però ha escrit que no podia venir.

Es de debò que havia d'actuar a "Charivari"?

La futura Assemblea Nacional serà el que ha d'ésser: un organisme assessor que si cal-

CANTARELLAS.

I. Nineta del dolz sorrís... de la cabellera negra... tot lo dia estich mirant... ves si 'n tinc poca de feyna!...

COSAS QUE PUZAN.

La calor. La mosca (al nas). Las contribuciones. Los lluguers de casa. Los pentinats de las donas. Y altres que dirém, si decias vé a tom.

EPITAFIS.

Aquí jau en Valenti que s' morí de pór un dia, i fra de bell que seria si s' hagués dit cobardí!...

XARADA.

La prima es cosa grandiosa, de utilitat i profit; solament en Catalunya manté al memòr a cost mil.

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ.

Carrer del Arch del Teatre, entre 'ls núms. 91 i 93. LLIBRERIA ESPANYOLA DE L. LOPEZ, EDITOR. Carrer Imple, 16, i Rambla de Vich, 30. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO.

BARCELONA, Al mes, 4 rals. FORA DE BARCELONA, Trimestre, 12 rals. SURTIRÀ UN COP CADA SEMMANA (els dies vau).

LA SUSCRIPCIO COMENÇA SEMPRE

lo 1.º de cada mes

UN TROS DE PAPER.

Un cirurgià molt pobre va enmallejar mitja quartera de blat i un pagès de lo seu poble que era un avaro de primer ordre: Quan va arribar lo dia de la restitució, lo pobre cirurgià va dir a lo seu acreedor que no tenia diners.

EPÍGRAMAS.

—Sempre 'm miras malament! deya en Miquel a l' Agneta. Y l' oca es 'spobre xicota!...

SOLUCIÓ A LA XARADA ANTERIOR.

SOLUCIÓ A LA XARADA ANTERIOR. No hi ha més cera de la que cremo

INCONVENIENTS DE CERTS NOMS.

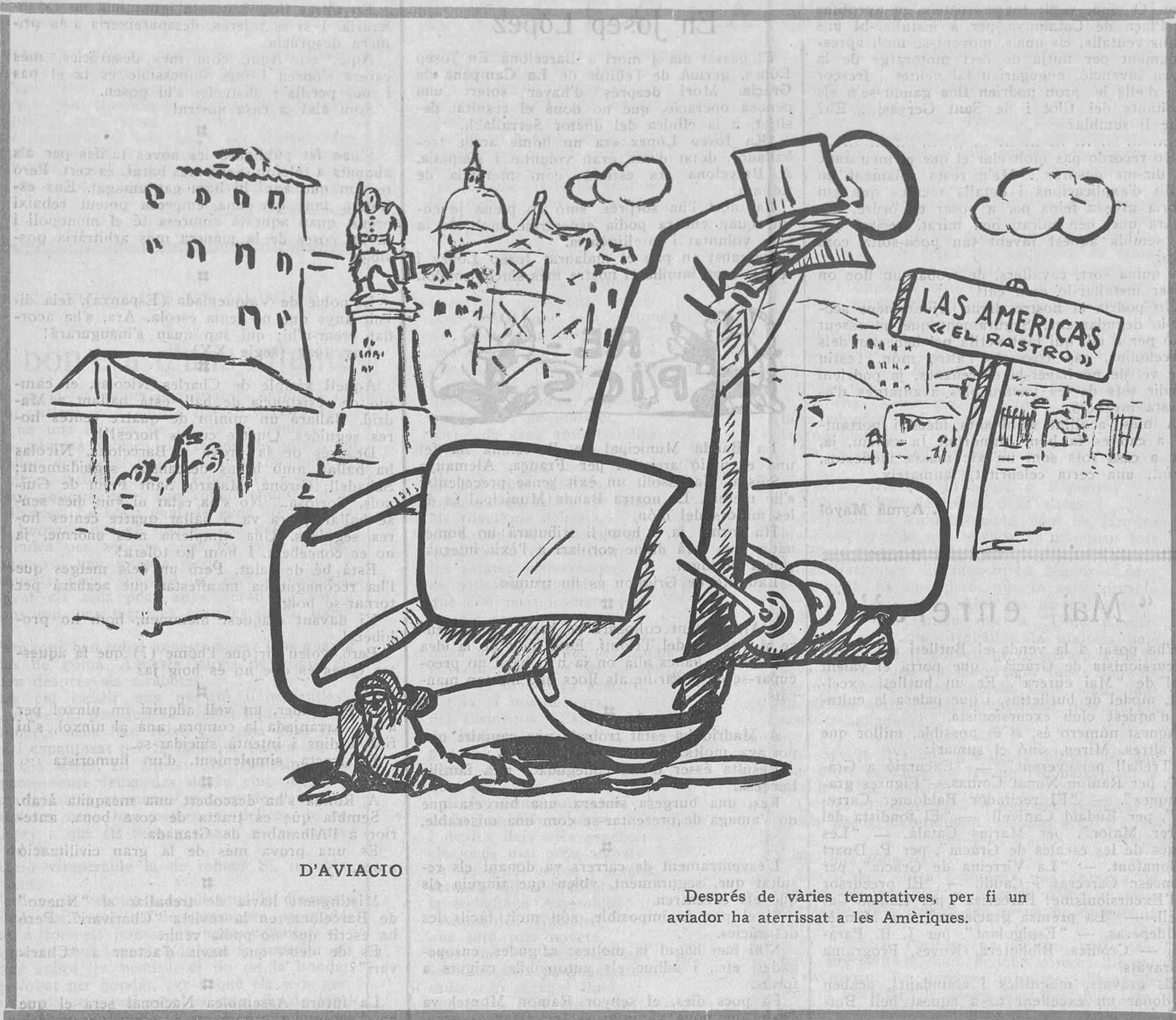
Perquè es precis confessar que n'hi ha molts i molts que necessàriament han de fastigujar al home mes trempat.

GEROGLIFICH.

La solució 's darà en el número que vé.

LA SUSCRIPCIO COMENÇA SEMPRE

lo 1.º de cada mes

D'AVIACIO

Després de varies temptatives, per fi un aviador ha aterrrissat a les Amèriques.

gués podria indicar el rei les orientacions convenients.

Mentre l'ex-Kaiser encara té algun partidari, a Alemanya, els catòlics es declaren fidels a la República.

I que en deuen ésser poc de catòlics, perquè no és possible conjuminar la liberalitat i el catolicisme!

Per primera vegada en la història de la ciutat, un avió xinès ha bombardejat Xang-Hai. Això estranya tant? El que ens estranya que fins ara no hagi estat bombardejada per cap avió.

L'aviador Callizo posseïa el "rècord" d'alçada. Ara, l'intentà de nou i es guanyà a ell mateix. Digué que havia arribat a 13.000 metres d'alçada; així ho marcava el seu barògraf.

I resulta que només pujà fins a 4.000 metres! Trampós. Es ell sol que ha fet trampa en aquests "rècords" d'aviació?

J. C.: Bé, "Seny o conservadurisme?".—Ll. R. C.: Publicarem de seguida "El millor homenatge".—Una colla de culerens: Hem rebut la "carta de fora". És una veritable llàstima que estigui escrita a ambdues cares del paper. (Un cop més advertim a tots els col·laboradors que no admetem res, per bé que estigui, que vagi escrit a ambdues cares del paper.) No fa, simpàtica colla de Culera, que no us serà cap molèstia tornar-nos a enviar la lletra, escrita en una sola cara del paper?; gràcies.—J. R. i A. i L. N.: Publicarem de seguida, potser en aquest mateix número, els vostres articles que ens ha passat el Director de "L'Esquella de la Torratxa".—A. B. C.: Que sou l'abecedari o un representant del periòdic madrileny?—J. A. J.: Fluix, fluix.—V. M. i R.: Llevat de Josep Pla, mai no havíem vist un home amb tanta enorme quantitat de cinisme!—A. C. X.: Heu de créixer, encara.—T. O. R.: Les inicials del vostre nom s'adiuen bé amb la vostra manera d'escriure. Però, si no us ho acceptem, és principalment perquè el vostre conte és dolent, tal com sona.

Impremta La Campana i L'Esquella : Oim. 8, Barcelona

UN TROS DE PAPER.

LOS DOS RIVALS.

LEYENDA CATALUNDESA.

I. Lo camp.

Son quarts de nou: ja fa estona que lo sol ha retirat, omplint de sombra i misteri tot l'espai del camp cristià. Tot ple de tendes ratllades, de roba de malals, tot de coses que s'abellugan, y tot de sorolls estranys. Per un cantó, quatre sorges a pilota estan jugant; a la dreta fan lo domíno; a la esquerra, l'ulti fan. Mes enlla continen lo ranxo, ó se ferran un caball. Un xiquet mes a las fosses, perquè l'amor sempre hi va, una cantinera grassa, festoja ab un cabo fiach. Perquí se senten trompetas, y un tambor que està ensajant, y l'ranxo que fa, quant bollen, las ollas de fe i sopar. Tot se mou, tot se remena, en lo espai del camp cristià.

Tocaren per anà a nonas, y lo cam peiat quedá, com un plat quant sortí de taula després que tot s'han menjat y la lluna que fa l'ple sobre l'camp ne llensa un raig, que enlluherna, que emblanquina, que plateja l'camp cristià, com si fes la competència a las empresas del gas.

II. Las deu.

Un rellotje s'ent; que toca si son horas son las deu. Las deu!... ¡hor del misteri! la d'arribar l'últim tren! la de tancar la escaleta! la de plegarse 'ls passatges! la de seguir los serenos! la d'anarsen del café!... l' hora que m portava al lli, quant era xich, l'aprenent!

Tot caminant de puntetes, com aquell qui juga a fet, d'una tenda que té cara de costat un pou de diners de roba de la me bona de la de ca l'Escudé; sorti un cavall ab misteri, carregat ab un farsell, després de bufar lo llum y apagar l'cremell del bit.

Cap about va i valent guerrero? cap about va si s'pot saber? No va bonich, ni fa oro, ni fa planta l'cavaller, qu'í a la cuela es de confiansa, la visita que va a fer. No porta capa brodada, ni espuelas de plata fina ni la corassa d'acer. lo guerrero va vestit, va vestit de negligé.

Dió Y caso passat de moda, la capa del altre hivern, corassa d'estar per casa, las espuelas de playque, y espasa de baratillo, ab lo punyo d'or francos. Cap about va lo bon guerrero? Cap about va si s'pot saber? Cap about va a n aquestas horas, vestit a la negligé.

¡Seguimlo!... sí sí!... seguimlo!...

segum al bon cavaller. Jc. fa mitja hora que sirga, ab gran misteri y secret, caminarás que camina, camina camps a través; y l'cavallers que caminan, sense entretenirse gens, si van abont anava l'nostr, per lli a dos quarts d'once ó tres, arriban a una plasseta, entre mitj d'uns essersers, y trovan un que 's espera, que també al punt de las deu, ha sortit d'omagatote carregat ab un farsell.

III. Los enemichs.

L'altre sociu qui esperava de la plasseta en dimij, no es cavaller de la terra, segons mostra ab son vestit Porta turbant, mitja lluna, xinel-las de groch sai, calsas amplas, fanfollita y un pa de brillants al pit. És un moro!... es fill de Mahoma es descendent del Muslim! Sentat demunt del farsell, fa estona qu'espera allí, quan va sentir que venia lo cristià, pel tropic.

—Ja sé aquí! digué l'guerrero. —Ja ho veig! digué l'serrall. ¡per suposat!... ab sa llengua, sino que jo no ho sé dir. —Ja has fet testament, cristià? —T'has despedit dels amichs? —Mira que vinch esmolat! —Mira que jo també hi vinch! Demà m caso ab donya Lluní!... —Demà me l'emporto ab mi! —Llenga farás!... Si t'rabiat! —¡Nazareno!... —Moro vil!... Vaja, poca serrameca! que tinch fam dels bes bossias! —Digas lo crech en Mahoma, moro, que vas a morir! —Quinas armas dús?

—Las mevas —Jo també las porto aquí y del farsell que portava, lo cristià treu tot seguit dos florets, dugas espasas, dos látigos, dos fusils, dugas llansas, dugas varas, y dos bastons d'espasi.

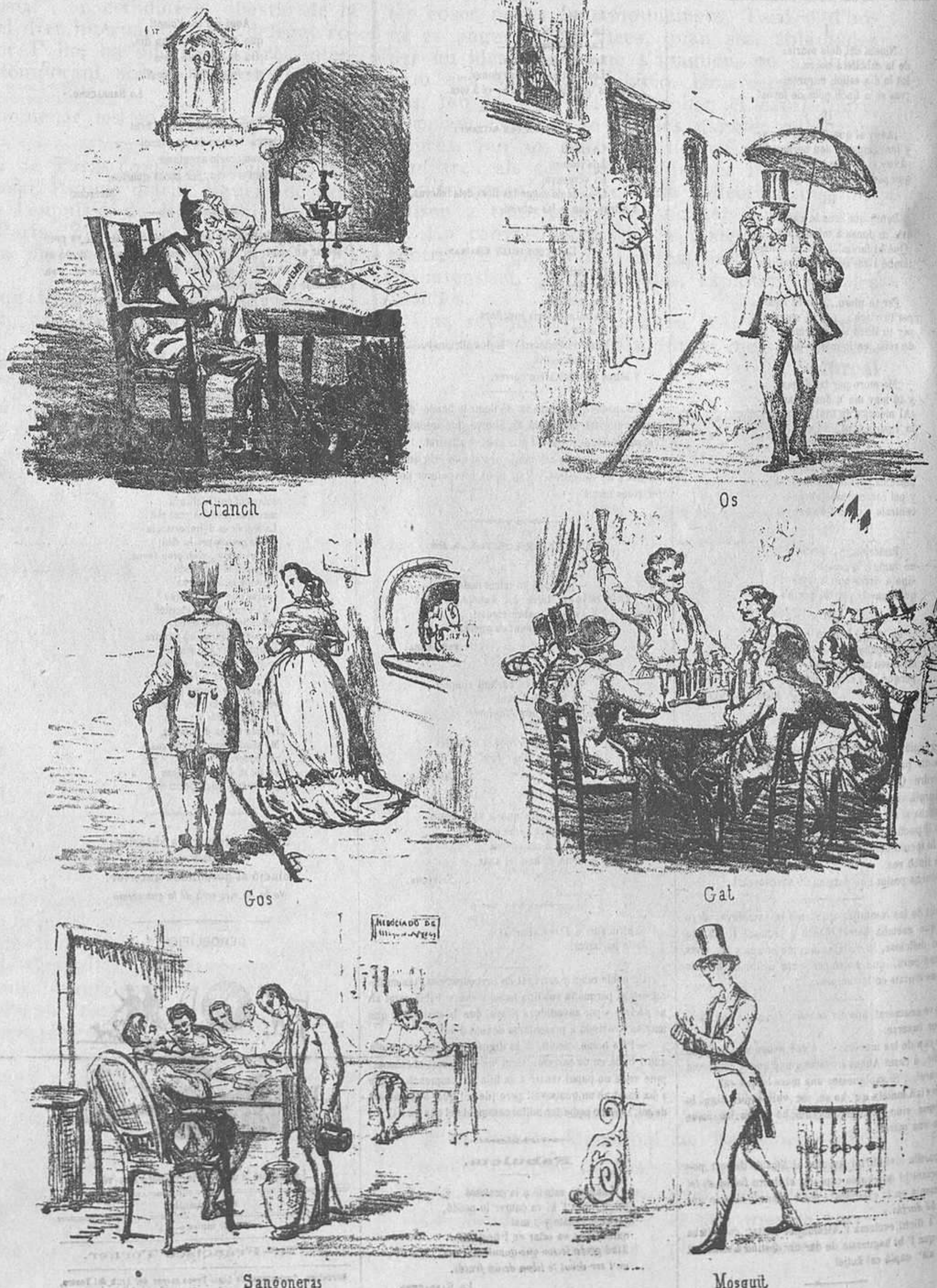
—No t'robo cap que m'engresquí! li va dir lo serrall. Y del seu farsell va treure dos espingardas, dos d'rina, dos sabres torts, dugas gunitas y un parell de punyals fins.

—Tampoch hi trobo la vida. —¡Bueol!... doncas com renyim? —Tiras la manopla! —No! —Tiras la babucha? —Sí! —Donchs, crech en Mahoma, ab las babuchas. —Ab això no s'pot morir! —Lo mateix qu'ab una llua, si t'loco al pòis... boranit lo moro s'treu las babuchas que portava, de salt; lo serrall ne trva una, se posan en guardia... y se posan una enmascara de la llua en lo bell mitj, embolicant entre sombras aquell parell d'adulls!

Se van sentir quatre tants, e escoltaren quatre crics... y l'edema, en la plasseta, illumina l'sol existit, los restos... de dos babuchas, dos babuchas de la nit!

JOSEPH SEAN.

HISTORIA NATURAL ZOOLOGIA.

Cranch

Os

Gos

Gal

Sangoneras

Mosquit